

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. október 15.

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. október 15. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

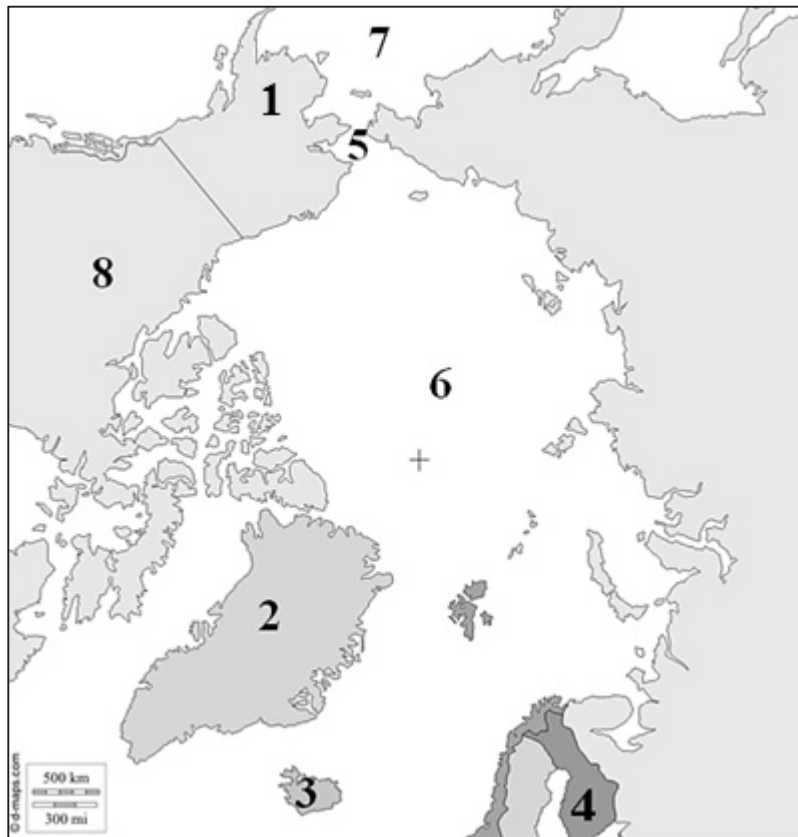
Az **I. feladatlap** megoldásához **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot adja át a felügyelő tanárnak!**

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészre pontot nem kaphat.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. Nevezze meg a térkép-vázlatban számokkal jelölt topográfiai fogalmakat!

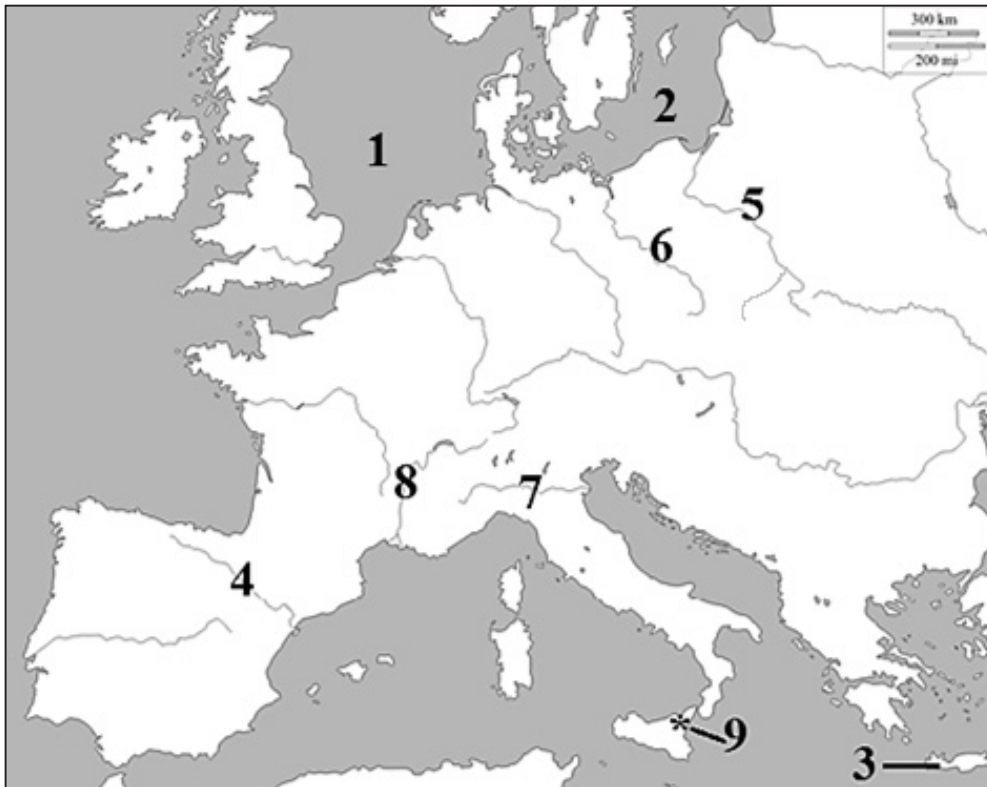

A térkép forrása: http://d-maps.com/carte.php?num_car=33807&lang=en

1.(táj)
2.(sziget)
3.(sziget)
4.(ország)
5.-szoros
6.-tenger/óceán
7.-óceán
8.(ország)

8 pont	
---------------	--

2. Nevezze meg a térképvázlaton számokkal jelölt topográfiai fogalmakat!

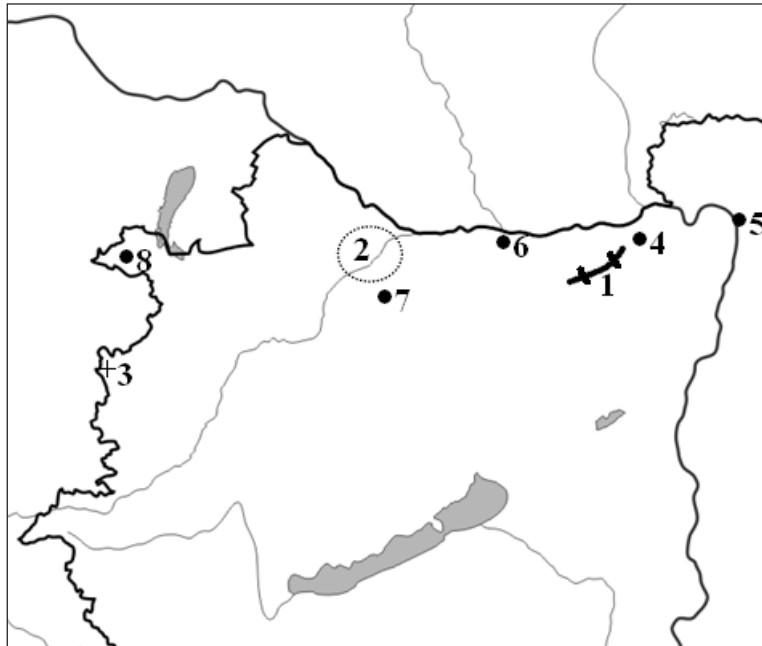

A térkép forrása: http://d-maps.com/carte.php?num_car=2250&lang=en

1.-tenger
2.-tenger
3.(sziget)
4.(folyó)
5.(folyó)
6.(folyó)
7.(folyó)
8.(folyó)
9.(vulkán)

9 pont	
---------------	--

3. Nevezze meg, mely topográfiai fogalmakat jelölik a térképvázlat számai!

A térkép forrása: http://d-maps.com/carte.php?num_car=2286&lang=en

1.(hegység)
2.-medence
3.(hegycsúcs)
4.(egykori bányászváros)
5.(város)
6.(város)
7.(város, világörökség helyszín)
8.(város)

8 pont	
---------------	--

<i>A feladatlappal elérhető összes pontszám: 25 pont</i>

I. Topográfiai ismeretek, készségek – feladatlap	feladat sorszáma	pontszám	
		maximális	elért
	1.	8	
	2.	9	
	3.	8	
ÖSSZESEN		25	

dátum

javító tanár

I. Topográfiai ismeretek, készségek – feladatlap	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt

dátum

dátum

javító tanár

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. október 15. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. feladatlap** megoldásához használhatja a **középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is**. Ha szükséges, használhat körzőt és vonalzót is.

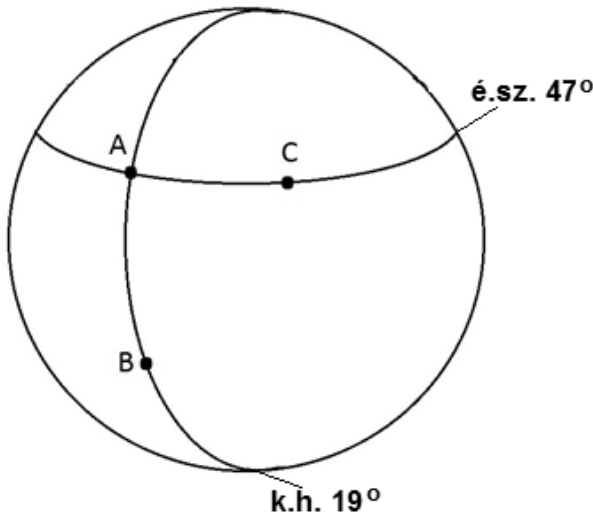
A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal, sőt a lehetséges helyes válaszok számánál több beírása pontlevonással jár.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. **Tanulmányozza az ábrát, majd válaszoljon a kérdésekre!**

A és B pont között 73° a távolság

A és C pont között 41° a távolság

- a) Ha az **A** pontban helyi idő szerint 16 óra 42 perc van, akkor mennyi a helyi idő a **B** pontban?

Válasz:

Indokolja válaszát!

.....
.....

2 pont	
--------	--

- b) Ha az **A** pontban helyi idő szerint 16 óra 42 perc van, akkor mennyi a helyi idő a **C** pontban?

Válasz:

A számítást itt végezze!

2 pont	
--------	--

- c) Adja meg a **B** pont földrajzi koordinátáit!

földrajzi szélesség: földrajzi hosszúság:

2 pont	
--------	--

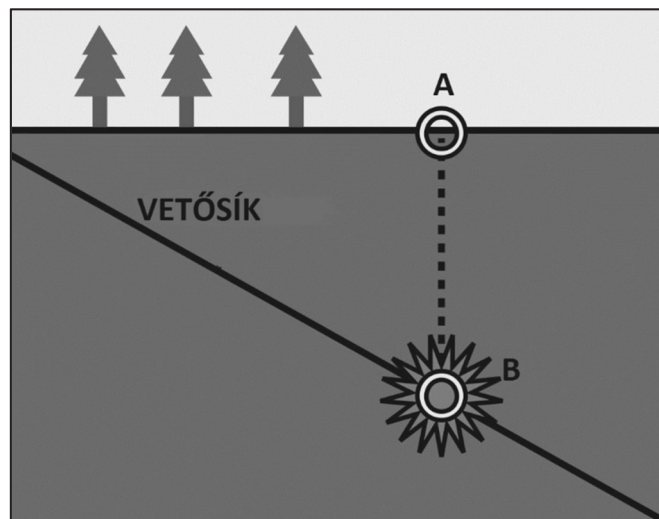
d) Írja le a C pont földrajzi koordinátáit!

földrajzi szélesség: földrajzi hosszúság:

2 pont	
--------	--

8 pont	
--------	--

2. Az alábbi ábra egy földrengés kipattanását mutatja. Tanulmányozza az ábrát, majd válaszoljon a kérdésekre!

Forrás: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a3/Epicenter_Diagram.svg/1200px-Epicenter_Diagram.svg.png (módosítva)

a) Nevezze meg a nagybetűkkel jelölt pontokat!

A:

B:

2 pont	
--------	--

b) Mi a földrengéseket érzékelő és regisztráló műszer neve?

.....

1 pont	
--------	--

c) Mi okozhat földrengést? Nevezzen meg két okot!

–

–

2 pont	
--------	--

d) Hogyan védekezhetünk a földrengések pusztítása ellen? Fogalmazzon meg egy javaslatot!

.....

1 pont	
--------	--

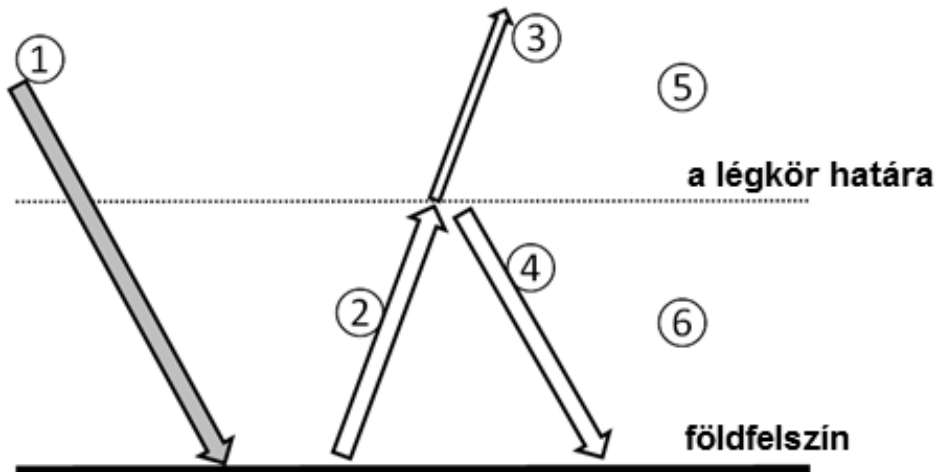
- e) Miért fordítanak nagy figyelmet a japán iskolákban arra, hogy a diákok megtanulják, hogyan kell viselkedni földrengések idején?

.....

1 pont	
--------	--

7 pont	
--------	--

3. Tanulmányozza az üvegházhatást modellező vázlatábrát, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

- a) Írja az ábrarészleteket jelölő számokat a megfelelő állítás elé! Nem tud minden számot felhasználni. Van olyan állítás, amelyik elé nem írható szám, ebben az esetben írjon X betűt az állítás elé!

- A földfelszín rövidhullámú kisugárzása.
- Az üvegházgázok hősugárzás-elnyelése, hősugárzás-visszaverése.
- A világűrbe távozó hősugárzás.
- Az üvegházgázokat tartalmazó légkör.
- A földfelszín által kibocsátott hosszuhullámú hősugárzás.
- Napból érkező hosszuhullámú sugárzás.
- Napból érkező rövidhullámú sugárzás.

7 pont	
--------	--

- b) Nevezzen meg három üvegházhatású gázt!

.....

3 pont	
--------	--

10 pont	
---------	--

4. Oldja meg a tengeráramlásokkal kapcsolatos feladatokat!

- a) Az állítások egy-egy tengeráramlásra vonatkoznak. Írja az áramlás betűjelét a megfelelő állítás elé! Nem tud minden állításhoz áramlást kapcsolni, ebben az esetben írjon X betűt az állítás elé!

- A) Golf-áramlás B) Észak-atlanti-áramlás
C) Labrador-áramlás D) Humboldt-áramlás

	Az Egyenlítő északi oldalán az északkeleti passzátszél hatására keletről nyugat felé haladó áramlás.
	A nyugati szelek által hajtott hideg áramlás a kontinens partjához érve a part mentén északra, az Egyenlítő felé áramlik.
	A sarki szelek mozgatják Észak-Amerika keleti partvidéke előtt.
	A Mexikói-öbölből induló áramlás észak felé forduló ága, amely a nyugati szelek övébe érve a magasabb szélességeken (már más néven) folytatja útját északkelet felé.
	A nyugati szelek által mozgatott áramlás, amely fagymentessé teszi Nyugat-Európa északi partvidékének kikötőit.
	A Dél-egyenlítői-áramlásból kiváló, a szárazföld mentén a déli mérsékelt övezetben délnek tartó áramlás.

6 pont	
--------	--

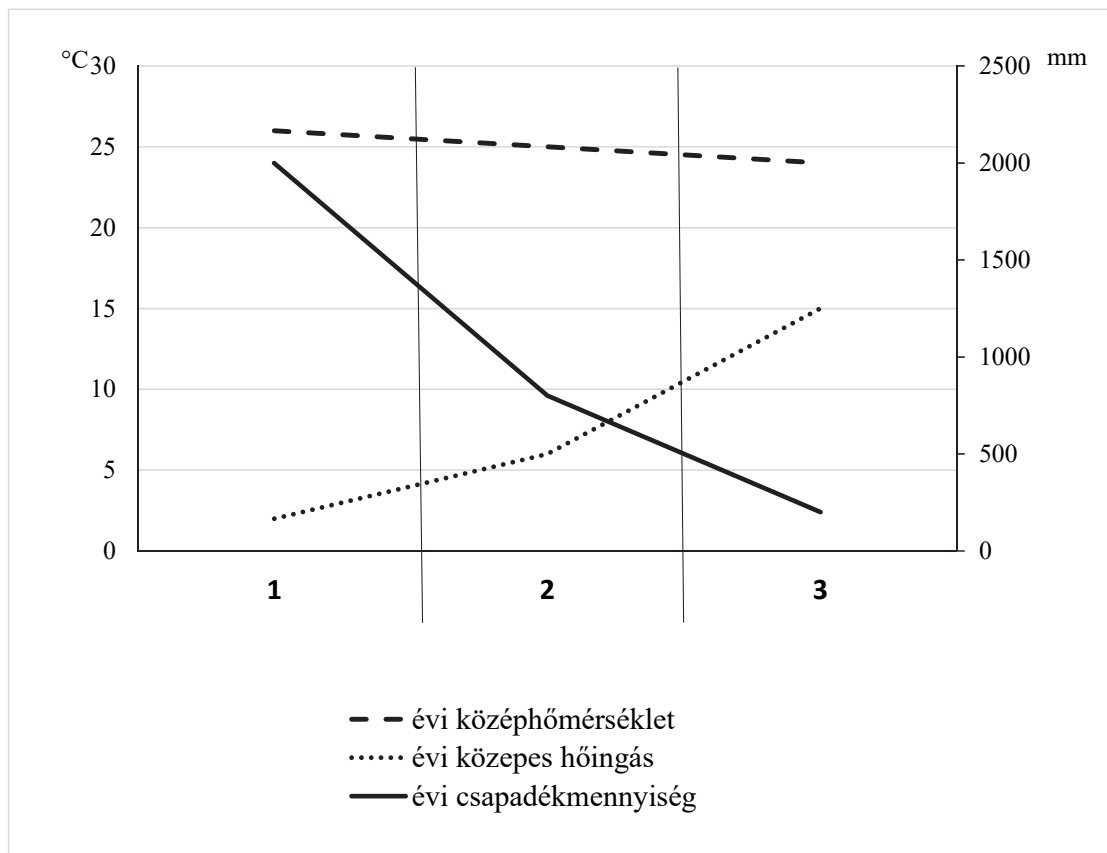
- b) A fenti leírásokban a tengeráramlásokat mozgató és irányukat befolyásoló hatások szerepelnek. Nevezze meg ezeket!

.....

2 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

5. Az alábbi diagram három, egymással határos, számokkal jelölt öv éghajlati jellemzőit ábrázolja. Tanulmányozza a diagramot, majd válaszoljon a kérdésekre!

a) Mely földrajzi övezetben találhatók ezek az övek?

.....

1 pont	
--------	--

b) Nevezze meg a számokkal jelölt földrajzi öveket!

1.
2.
3.

3 pont	
--------	--

c) Fogalmazza meg az összefüggést a földrajzi öv elhelyezkedése és az évi közepes hóingás értéke között a diagram adatai alapján!

.....

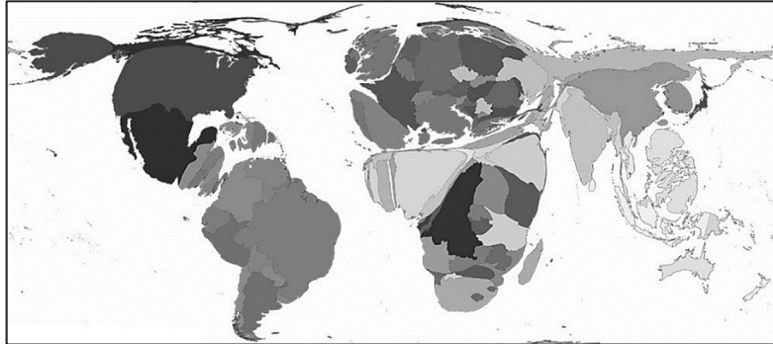
2 pont	
--------	--

6 pont	
---------------	--

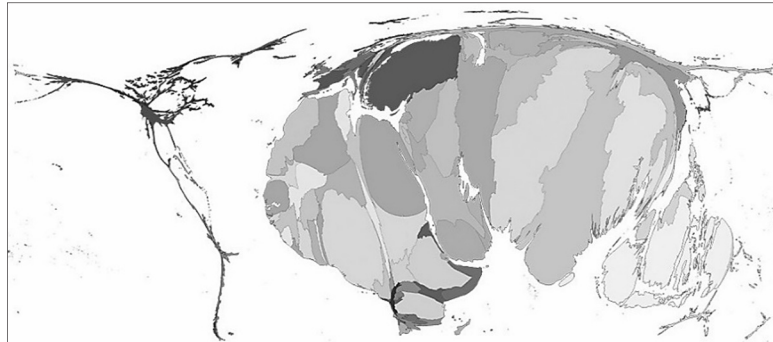
6. Oldja meg a világvallásokhoz kapcsolódó feladatokat!

- a) A térképeket három világvallás hívőinek száma alapján torzították (növelték vagy csökkentették az országok méretét, ami ezért torzult). Melyik világvallás elterjedéséhez kapcsolódnak az egyes térképek? Írja a térkép betűjelét a vallás neve előtti vonalra!

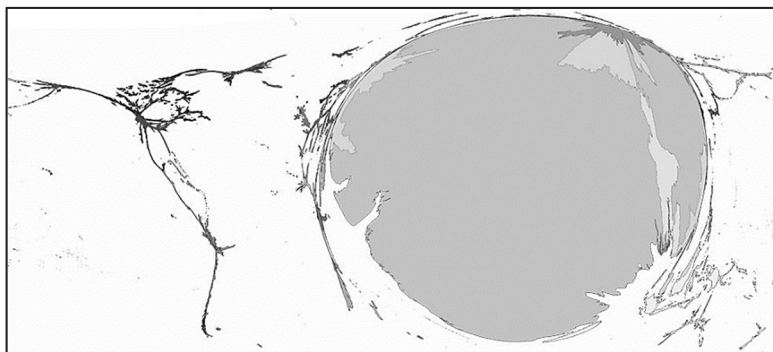
A

B

C

-1. iszlám
-2. keresztény
-3. hindu

3 pont	
--------	--

- b) Hogyan viszonyul egymáshoz a három világvallás követőinek száma a Földön? Írja a megfelelő relációs jelet (<; >; =) a vallások neve közé!

hindu *iszlám* *keresztény*

2 pont	
--------	--

- c) Melyik az az ázsiai város, amelyik a feladatban szereplő két világvallás mindegyikének szent helye?

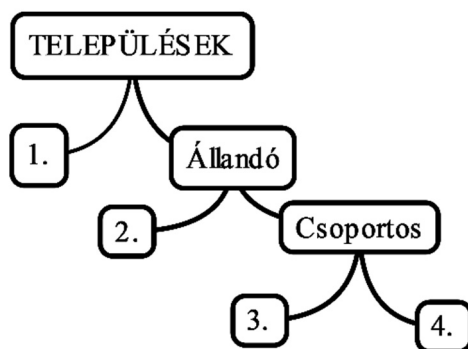
.....

Ez a város az a) pont térképein nem szereplő vallásnak is szent helye. Nevezze meg ezt a vallást!

2 pont	
--------	--

7 pont	
--------	--

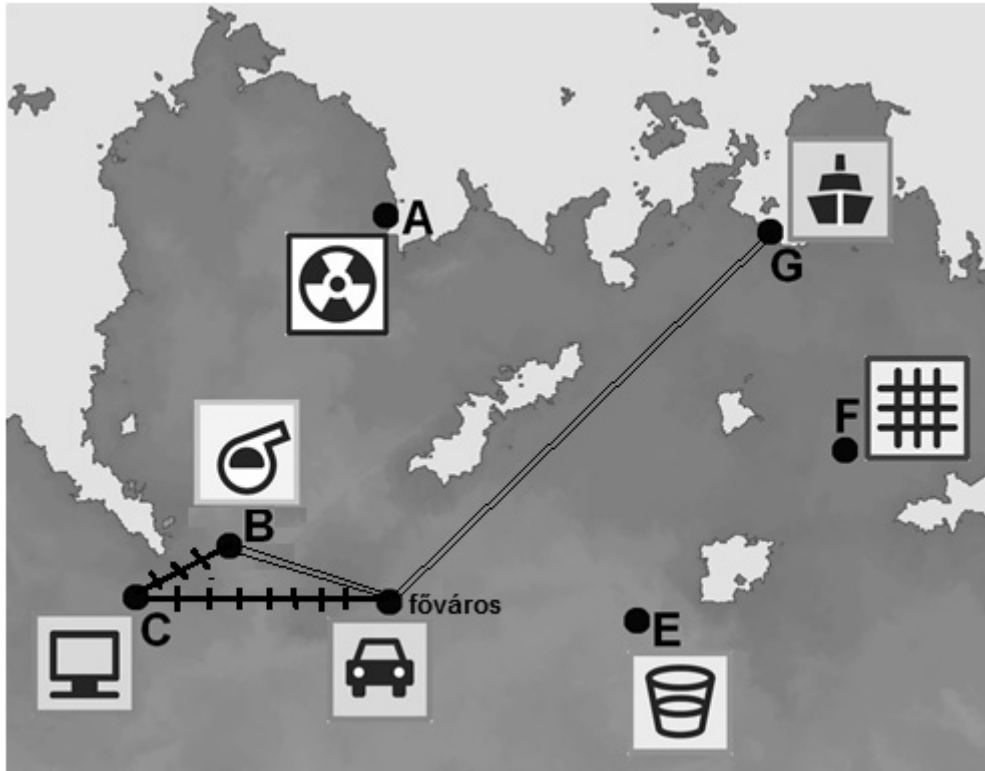
7. A rendszerábra a települések csoportosítását mutatja. A településtípusok egy részét megadtuk, a hiányzókat pedig egy-egy rövid jellemzésben fogalmaztuk meg. Írja a leírásokban meghatározott településtípusok betűjele elé a rendszerábra megfelelő sorszámát!

-A. Tolna megye megyeszékhelye.
.....B. Lónya, 1000 főnél is kisebb népességszámú település a vásárosnaményi járásban.
.....C. Az afrikai vándorló nomádok sátozóhelye.
.....D. Ilyen településtípuson élnek és gazdálkodnak az amerikai farmerek.

4 pont	
--------	--

8. A térkép vázlat egy elképzelt országot ábrázol. A sötétebb szín jelöli a szárazföldet, a világosabb szín a vízfelületet (tengereket, tavakat). Mely telepítő tényezők játszottak szerepet a betűkkel jelölt települések iparának kialakulásában? Írja a település betűjelét annak a telepítő tényezőnek a sorszáma elé, amelyik jelentős szerepet játszott az adott iparág megtelepedésében!

Forrás: <https://donjon.bin.sh/fantasy/world/>

A térkép jelrendszere

- 1. A termék romlandósága miatt a fogyasztópiac közelsége.
- 2. Nagyszámú, olcsó munkaerő.
- 3. Kutatóközpont, orvostudományi egyetem közelsége.
- 4. Az előállított termék kipróbálásának, közvetlen hasznosításának lehetősége.
- 5. A közeli hűtővíz.
- 6. Szakképzett munkaerő, műszaki felsőoktatás.

6 pont

9. Egy osztály tagjai elhatározták, hogy a nyári magyarországi kirándulásaikról egy közösségi oldalon írnak egymásnak. Olvassa el a rövid bejegyzéseket, és nevezze meg, hol tartózkodott éppen az üzenet küldője! Írja a helyszín nevét a vonalra!

1) Nagyon jó volt az előadás a szabadtéri színpadon a Dóm téren. Lesétáltunk a Tisza partra, és megkóstoltuk a halászelevet is, de a város híres szalámija még hátra van!

.....

2) A félszigetre épített apátság előtti sétányról gyönyörű a kilátás a tóra, ahol épp egy vitorlásverseny zajlik.

.....

3) Üdv a vizek városából! Az Öreg-tó partján sétálunk, és éppen most láttuk az itt edzőtáborozó olimpiai válogatottat is. Holnap megyünk megnézni „őseinket” a közeli Vértesszőlőre.

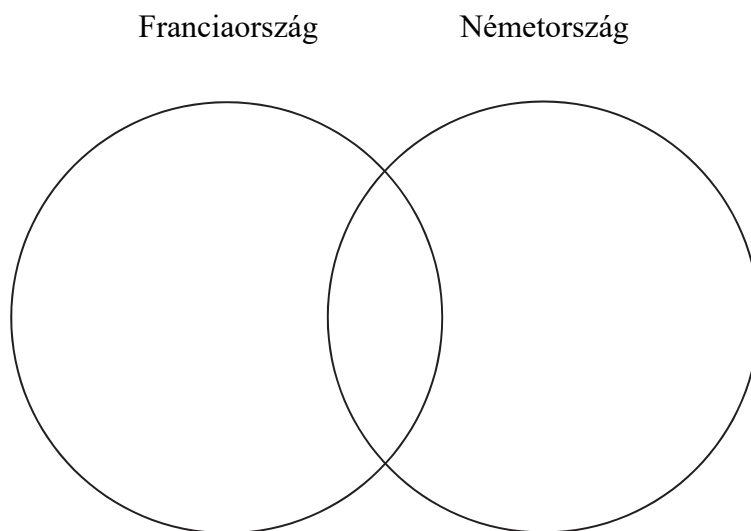
.....

4) Az egykori Rákóczi-várat mindenképpen nézzétek meg, ha itt jártok. Nagyon szép látvány, ha a várfalról letekintünk a Bodrogra. A város hagyományos oktatási központ szerepének emlékeit érdekes kiállítás őrzi.

.....

4 pont	
---------------	--

10. Döntse el, hogy melyik országra vonatkoznak a megállapítások! Írja az állítások sorszámát a halmazábra megfelelő részébe!

1. Az Európai Unió alapító tagja.
2. Az Unió fontos intézményeinek székhelye található itt.
3. A divat és a parfümipar világhírű központja.
4. A hagyományos nehézipari központjában mára a környezetvédelmi iparágak váltak meghatározóvá.
5. Személygépkocsi-gyártása jelentős.
6. Tengerentúli területei is vannak.
7. Energiatermelésében az atomenergia az elsődleges.
8. Legismertebb vegyipari cégei a Rajna mellé települtek.

8 pont	
---------------	--

11. Olvassa el a szövegrészletet, majd válaszoljon a kérdésekre a forrás alapján!

„Gazdag szénlelőhelyek találhatóak a kínai Huainan városának közelében, azonban egy megújuló energiákat hasznosító társaság úgy gondolta, eredeti célja helyett másra is jó lehet egy külszíni szénbánya. Fogták az egyik korábbi, jórészt kimerült bányát, elárasztották talajvízzel, hogy létrehozzák a világ legnagyobb úszó napelemparmját.

A Kelet-Kínában megépült, megújuló energia termelő több mint 400 hektáron terül el, ami nagyjából 160 futballpálya nagyságának felel meg. A projektet megvalósító Sungrow Power nevű cég közlése szerint, mintegy 120 ezer darab panelből áll a termelőfelület. A teljes termelőkapacitás 40 megawatt, ami így is a többszöröse a második legnagyobb, Egyesült Királyságban lévő, 6,3 megawatt előállítására képes kisebb rokonának.

A napelemparm projektcége szerint több előny is származik abból, hogy nem a szárazföldön működik a napelemparm. Kihaszíratlan felületen üzemel, így ebben a vonatkozásban olcsóbb, mintha értékes, másra is hasznosító földterületeket kellene megszerezni erre a célra. Ezen kívül a víz – megfelelő tervezés esetén – hűti is a paneleket, miközben azok elektromos energiát termelnek.”

Forrás: <http://www.origo.hu/gazdasag/20170905-napenergia-termelo-negyszaz-hektar.html>

- a) Milyen környezeti okok készítetik Kínát a megújuló energia minél nagyobb arányú hasznosítására? Nevezzen meg egyet!

.....

1 pont	
--------	--

- b) Milyen előnnyel jár az úszó napelemparm létesítése? Fogalmazzon meg kettőt!

.....

.....

2 pont	
--------	--

- c) Az ország gazdaságának területi jellemzői alapján indokolja meg, hogy miért Kelet-Kínában jött létre az erőmű?

.....

.....

2 pont	
--------	--

- d) Nevezze meg a kínai partvidék két legsokoldalúbb gazdasági központját!

.....

2 pont	
--------	--

7 pont	
---------------	--

<i>A feladatlappal elérhető összes pontszám: 75 pont</i>

		pontszám	
		maximális	elért
I. Topográfiai ismeretek, készségek – feladatlap		25	
II. Földrajzi ismeretek, képességek – feladatlap	1.	8	
	2.	7	
	3.	10	
	4.	8	
	5.	6	
	6.	7	
	7.	4	
	8.	6	
	9.	4	
	10.	8	
	11.	7	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma		100	

_____ dátum

_____ javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
(I. Topográfiai ismeretek, készségek – feladatlap II. Földrajzi ismeretek, képességek – feladatlap) Az írásbeli vizsgarész pontszáma		

_____ dátum

_____ dátum

_____ javító tanár

_____ jegyző